

Seges: Vores fjorde har brug for lokale indsatser

Det er på høje tid at få en vandforvaltningsstruktur tilpasset fremtiden, skriver Seges.

DEBAT: Vejen frem til en god tilstand i vores fjorde er ikke generelle nationale tiltag, for der er et langt større potentiale ved løsninger fundet på lokalt niveau, hvor forståelse for tabsveje og landskabet er afgørende, skriver Flemming Gertz.

Af Flemming Gertz
Chefkonsulent i Seges

Når debatten kører om tilstanden i de kystnære farvande, så bygger den ofte på en

forestilling om, at det alene drejer sig at reducere kvælstof for at få den ønskede "god økologisk tilstand".

Det er ude af trit med virkeligheden. Man gør miljøet og samfundet en bjørnetjeneste ved kun at fokusere på kvælstofreduktion, fordi man undlader at gøre noget ved de andre faktorer, som har betydning for at nå målet om en tilbagevenden til fjorde i økologisk balance.

Ingen tvivl om, at kvælstof er et næringsstof, som bidrager til eutrofiering, og at det mange steder skal reduceres, men dette er langt fra hele historien.

CITAT

d

Siden 1990 er kvælstof og fosfor reduceret til vore farvande med henholdsvis 50 procent og knap 70 procent. Det dækker imidlertid over, at på landsplan er fosfortilførslen til kystvande stort set ikke faldet i 20 år og tilsvarende 10 år for kvælstof. Dette skyldes, at de store lavthængende frugter for længst er plukket. Der er ingen nemme løsninger tilbage.

De generelle virkemidler, som har virket hidtil, er så godt som opbrugt. Løsningerne kan så at sige ikke findes på Christiansborg ved at dreje på nogle få "knapper".

Vejen frem er ikke generelle nationale tiltag, men der er et langt større og endnu ikke opbrugt potentiale ved løsninger fundet på lokalt niveau, hvor forståelse for tabsveje og landskabet er afgørende, og hvor der findes synergi med mange af de andre vigtige mål, som for eksempel klimatilpasning og biodiversitet.

Retur til god tilstand

Det er ud over enhver diskussion, at når et økologisk system skal returnere fra dårlig til god tilstand, det være sig en sø eller fjord med videre, så er vejen tilbage ikke enkel. Dette er beskrevet i mange videnskabelige publikationer.

Af den årlige overvågningsrapportering for vandmiljøet, som Aarhus Universitet for nylig har fremlagt, fremgår det, at sigtddybden, altså vandets klarhed, i gennemsnit for vores fjorde og kystnære farvande ikke har forbedret sig i 30 år. Den ligger på lige over fire meter med lidt variation mellem årene og har gjort det siden 1989.

Dette til trods for betydelige reduktioner i såvel kvælstof som fosfor, som har givet sig til udtryk i lavere produktion af alger og svagt lavere indhold af klorofyl-a (planteplankton).

Et af problemerne er, at mange fjorde lider af eftervirkningerne af eutrofieringen i form af dødt organisk materiale, som ophvirvles ved den mindste vind og gør vandet uklart.

Fjordbunden er i visse områder blevet næsten bundløs af dødt organisk materiale. Mange fjorde har mistet ålegræsbevoksningerne, som virker som næringsstoffiltre ved at optage og binde næringsstoffer og dertil virker som en CO₂-sinks".

Den gode nyhed er, at man faktisk har udviklet metoder, der aktivt kan forbedre forholdene direkte i fjordene. Den bløde mudderbund kan dækkes med et nyt lag sand, metoden kaldes *sandcapping*, og ålegræsset kan aktivt reetableres ved udplantering.

Man kan undlade at lave muslingeskrab i fjordene og dermed beholde muslinger, som filtrerer vandet for alger og små partikler. Man kan opdrætte muslinger på liner og dermed bidrage ekstra til filtrering og fjernelse af kvælstof og fosfor. Dette er bare nogle af de mest oplagte muligheder.

Fjordspecifik tilgang

Vejen frem mod bedre vandmiljø kræver også et langt større fokus på den enkelte fjord og dennes specifikke opland.

Alle fjorde og dermed økosystemer er forskellige fra hinanden, og hvad der virker i den

ene fjord, virker ikke nødvendigvis i den anden. Vi har i Danmark reduceret fosfor og kvælstof til fjordene i over 30 år og kan nu tydeligere se forskellene mellem systemerne, og hvordan de responderer.

Seges har analyseret overvågningsdata for tre fjorde, og for eksempelvis Skive Fjord kan vi konstatere, at det, som har forbedret tilstanden i fjorden, primært har været en reduktionen af fosfor, mens kvælstofreduktion til fjorden indtil videre kun har haft en mindre betydning i forhold til at begrænse væksten af planktonalger. Derfor er det et relevant spørgsmål, hvilken reduktionsstrategi der fremover vil være den mest omkostningseffektive, kvælstof, fosfor eller begge, og hvad oplandet kan levere af reduktioner for at opnå de ønskede miljømål, og om man eventuelt kan lave aktive tiltag i fjorden.

For andre fjorde vil det se anderledes ud end for Skive Fjord, pointen er, at vurderingen skal ske fjordspecifikt.

Et kæmpe forvaltningshul

I stedet for at debattere nationale mål bør fokus være på de fjordspecifikke mål og de tilhørende oplande. En fjordspecifik tilgang var netop en af de anbefalinger, der kom fra det internationale evalueringspanel, som i 2017 undersøgte det faglige grundlag for de danske marine-modeller, som benyttes til at beregne indsatsbehovet for at nå god økologisk tilstand.

Seges har i løbet af det seneste år afholdt tre fjordmøder ved henholdsvis Skive Fjord, Ringkøbing Fjord og Karrebæk Fjord.

Det har ingen tilsyneladende gjort, siden amterne blev nedlagt i 2006. Alle tre steder blev der, uanset interessentgruppe, tilkendegivet et stort ønske om at få mere viden og dele viden om fjordene og oplandene og også deltage aktivt i involverende processer.

Der har til hvert møde været en deltagelse fra 45-65 personer fordelt ud på 20-30 forskellige organisationer fra grønne til erhverv til lokale myndigheder. Alle steder demonstrerer møderne et kæmpe forvaltningshul mellem den nationale debat og til det lokale niveau, hvor man faktisk ikke kan følge tilstanden i sit lokale vandområde og slet ikke blive inddraget i nogen form.

Det er paradoksalt, at vi i Danmark seks år efter, at Natur- og Landbrugskommissionen anbefalede en mere målrettet regulering, stadig holder fast i en udpræget *top down*-forvaltningsstruktur, der er "designet" til en generel regulering.

[Næste artikel](#)
[Regioner: Gør biodiversitet til et krav i planlægning af alle lokalområder](#)

Vi skal tænke multifunktionelt

Der er i fremtiden et stort behov for at sammentænke løsninger og tænke multifunktionelt, så man løser flere problemer på en gang. Det kan ikke gøres med en forvaltningsstruktur, der er opbygget til generel regulering.

Der er behov for en langt bedre interaktion mellem aktører og mellem nationalt og lokalt niveau.

I landene omkring Danmark har man tilpasset – eller er i gang med – en forvaltningsstruktur til fremtiden, hvor en *bottom up*-tilgang spiller en vigtig rolle for målrettet og multifunktionelt at løse udfordringerne.

Desværre har staten spillet ud med en arbejdsplan for tredje planperiode i

Vandrammedirektivet, 2021-2027, som ikke lægger op til nytænkning i den retning, og vi går dermed snart ind i tredje planperiode med en vandforvaltningsstruktur, som er designet til generelle tiltag og ikke til fremtidens udfordringer.

Det er på høje tid at få en vandforvaltningsstruktur tilpasset fremtiden, hvor det store potentiale ved lokalviden og innovation udløses, hvorved også vandmiljødebatten kvalificeres, og gode, lokalt tilpassede løsninger kan implementeres.

Vandmiljø »

SEGES »

debat@altinget.dk

FAKTA

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning.

Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Debatindlæg kan sendes til debat@altinget.dk.

KARRIERE

[Se alle »](#)

Direktør til Teknik- og Miljøforvaltningen, Køge Kommune
Frist: 02/08-2020

TOP

Landbrug og Fødevarer søger Konsulent til Miljø, Klima & Bæredygtighed
Frist: 01/08-2020

TOP

Kontorchef til Klimaministeriets Center for Grøn Omstilling
Frist: 09/08-2020

TOP

To miljøpolitiske konsulenter til Landbrug & Fødevarer
Frist: 09/08-2020

TOP

Teknisk Chef til Solrød Kommune
Frist: 09/08-2020

TOP

INDRYK JOBANNONCE

MEST LÆSTE ARTIKLER

1. Kosmetikbranchen: Forbrugerrådet Tænk Kemi handler i egeninteresse
2. Forskere klar med anbefalinger: Sådan kan politikerne afværge naturkrisen
3. Regeringen vil fritage foreninger for gebyrer på affald
4. S om miljøregler: Landmænd skal behandles ens i alle kommuner

Tilmeld dig gratis nyhedsbrev fra Altinget

TILMELD

Denne side er beskyttet af reCAPTCHA og derfor gælder Googles [Privatlivspolitik](#) og [Servicevilkår](#). Jeg accepterer hermed [betingelserne](#)

- Facebook18

Twitter

LinkedIn

Email

Mere...

Forskere klar med anbefalinger: Sådan kan politikerne afværge naturkrisen

ANBEFALINGER: Få måneder før regeringen skal forhandle en stort anlagt naturpakke, kommer en række af landets førende forskere med anbefalinger til, hvordan naturkrisen i Danmark bliver stoppet. "Der er brug for en særlig indsats i Danmark," lyder det fra forsker bag rapporten.

Fiskeriforening: Kameraovervågning er ikke mirakelmedicin

DEBAT: I fiskerierhvervet samarbejder vi gerne med WWF om at beskytte torskbestanden. Men det kræver, at vi bliver enige om, at kameraovervågning ikke er mirakelmedicin, skriver Danmarks Fiskeriforening PO.

WWF: Kameraer på fiskefartøjer gavner fiskeriet nu og i fremtiden

DEBAT: Kamera på fiskefartøjer er både nødvendigt og gavnligt. Hvis torskbestanden i Kattegat skal forbedres og jomfruhummerfiskeriet skal opretholdes, er det ikke nok med en app, som en gruppe fiskere foreslår, skriver Henrike Semmler Le.

Jesper Frost Rasmussen: Kommuners partnerskaber er afgørende for klimaaftalen

KOMMENTAR: Flere af initiativerne i klimaaftalen for energi og industri matcher temaer i kommunal partnerskabsaftale, skriver Jesper Frost Rasmussen.

S om miljøregler: Landmænd skal behandles ens i alle kommuner

DEBAT: En række væsentlige miljøregler skal fastsættes nationalt, så vi sikrer det samme beskyttelsesniveau på tværs af alle landets kommuner, skriver miljøordfører Mette Gjerskov (S) og fødevareordfører Anders Kronborg (S).

Regeringen vil fritage foreninger for gebyrer på affald

AFFALD: De velgørende foreningers genbrugsbutikker slipper fremover for at betale afgift, når de afleverer affald på

genbrugspladserne. Det er regeringen blevet enig med et flertal i Folketinget om – men EU-regler kan forhindre afgiftsfritagelsen.

Forbrugerråd til kosmetikbranche: Nej, vi misinformerer ikke

REPLIK: Forbrugerrådet Tænk Kemi supplerer myndighedernes indsats ved at informere forbrugerne om, hvor hvilke stoffer forekommer, så de kan foretage et oplyst valg. Det er ikke misinformation, som Helle Fabiansen fra kosmetikbranchen skriver.

Kosmetikbranchen: Forbrugerrådet Tænk Kemi handler i egeninteresse

DEBAT: Danske forbrugere af kosmetik skal kunne blive bekræftet i, at kosmetik- og hygiejnebranchen leverer sikre produkter, men oplysningen skal komme fra myndigheder, der kommunikerer uden snævre egeninteresser, skriver Helle Fabiansen.

Partier udskyder loft over vindmøller på land

AFTALE: Ny klimaaftale udsætter vindmølleloftet fra 2030 til 2040. Beslutningen vækker glæde hos Radikale og i vindmølleindustrien, mens DF-ordfører kalder aftalen for "en stor sejr".

Forfatter stopper som Wermelins taleskriver

NAVNE: Efter godt et halvt år stopper forfatter Peder Frederik Jensen som taleskriver for Lea Wermelin, fordi han barsler med en ny bog. "Jeg ville komme til at gøre begge dele halvt," forklarer han.

Fødevarestyrelsen ansætter erfaren embedsmand som direktør

NY CHEF: Nikolaj Veje skifter Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte ud med Fødevarestyrelsen, hvor han fra 1. august skal være direktør.

Pelle Dragsted: Er Dan Jørgensen klima- eller privatiseringsminister?

KOMMENTAR: Dan Jørgensen fortsætter uden at blinke den linje, som blev sat af Corydon og McKinsey, når han vil privatisere forsyningssektoren. Det går ud over klimaforhandlingerne, skriver Pelle Dragsted.

Jesper Frost Rasmussen: En bæredygtig drikkevandsboring har alle parter med

KOMMENTAR: Når der skal laves aftaler om BNBO-områder, er det letteste for kommunen at gøre det med den enkelte lodsejer, men hvis aftalerne skal være bæredygtige, skal de have alle interessenter med, skriver Jesper Frost Rasmussen (V).

Wermelin lander aftale om de første naturnationalparker

AFTALE: Rød blok er enig om at etablere to naturnationalparker. Aftalen får ros fra grønne organisationer, der dog ser behov for "en langt mere ambitiøs indsats", hvis naturkrisen skal vendes.

Landbruget næsten i mål med efterafgrøder

KVÆLSTOF: En frivillig runde hos landbruget betyder, at der mangler at blive etableret 3,5 procent af regeringens krav til efterafgrøder. Landbruget bliver nu pålagt de sidste hektar, lyder det fra fødevareminister Mogens Jensen. Og det falder ikke i god jord hos Bæredygtigt Landbrug.

Forbrugerrådet presser på hos flere ministre: Vil have penge til kemivagthund

FL21: Forbrugerrådet Tænk håber på at få en fast bevilling til kemiområdet på næste års finanslov og har sendt brev til flere ministre. Vi er nødt til at gøre opmærksom på det allerede nu, siger formand Anja Philip. Partier er positive.

Glæde hos velgørende foreninger: Slut med kommunal konkurrence på genbrug

BRUGT: En ny aftale på affaldsområdet løser en årelang strid mellem kommuner og velgørende foreninger. Fremover får foreningerne førsteret til at sælge de ting, der ender på de kommunale genbrugspladser.

Partier forhandler om millioner til nye naturparker og bedre friluftsliv

NATUR: Partierne i rød blok er tæt på at dele omkring 100 millioner kroner ud til naturen. Nye naturnationalparker og penge til friluftsliv er i spil.

Efter møder med soja-aktører: Mogens Jensen håber på handlingsplaner "meget snart"

PRES: Fødevareministeren forventer, at brancher med stor sojaimport nu selv fremlægger ambitiøse planer for at sikre ansvarlig og afskovningsfri import af soja. "Ellers vil jeg vende hver sten, jeg kan," forsikrer Mogens Jensen.

RUC-forsker: En grøn genstart er først rigtig grøn, hvis den er strukturel

KRONIK: Coronakrisen giver forhåbninger om en reel grøn genstart, men det bør samtidig også give anledning til at genoverveje det politisk-økonomiske paradigme, vi i årtier har indrettet vores samfund efter, skriver forsker i miljøpolitik på RUC Jesper Holm.

Professor om affaldsaftale: KL og kommunerne skal gribe chancen for at løse tingene selv

FORBRÆNDING: KL er langt fra begejstret for opgaven med at udarbejde en "dødsliste" for forbrændingsanlæg inden årets udgang. Det er en stor opgave, men kommunerne bør kunne løse den, vurderer professor.

[Se flere artikler »](#)

Â ^a	Æ'digital
Æ'arbejdsmarked	Æ'embedsværk
Æ'arktis	Æ'energi og klima
Æ'by og bolig	Æ'eu
Æ'børn	Æ'forskning

- Æ’christiansborg

Æ’civilsamfund

Æ’civilsamfundets videnscenter
- Æ’forsvar

Æ’forsyning

Æ’fødevarer

Æ’kommunal

Æ’kultur

Æ’miljø

Æ’social

Æ’spektrum

Æ’sundhed

Æ’sverige
- Æ’transport

Æ’uddannelse

Æ’udvikling

Æ’ældre

Følg os:

Ansv. chefredaktør

[Jakob Nielsen](#)

Direktør

[Christoph Nørgaard](#)

Udgiver

[Rasmus Nielsen](#)

Ny Kongensgade 10
1472 København K
Tlf. 33 34 35 40

CVR nr.: 29624453
ISSN: 2597-0127

Kontakt:

[Abonnement](#)

[Send
pressemeddelelse](#)

[Kontakt redaktionen](#)

[Medarbejdere](#)
[Fejl, klager og etik](#)

Annoncer:

[Bannerannoncer](#)

[Jobannoncer](#)

[Magasinannoncer](#)

[Profilannoncer](#)

[Sponsoreret indhold](#)

© Altinget 2000–2020

Det leverede er beskyttet af dansk lov om ophavsret. Abonnenten må printe en kopi til eget brug.
Derudover må hel eller delvis kopiering, anden gengivelse eller videreanvendelse af materialet - herunder elektronisk videredistribution via email - kun ske efter forudgående aftale med Altinget på tlf. 33 34 35 40, adm@altinget.dk.

Ålegræs Haverslev, Limfjorden 2015. Foto Flemming Gertz

Vores fjorde har brug for lokale indsatser

Meddelelser

Udgivet den 13. december 2019

Flemming Gertz

Chefkonsulent hos SEGES

9 artikler

Følger

Vejen frem til en god tilstand i vores fjorde er ikke generelle nationale tiltag. Der er et langt større potentiale ved løsninger fundet på lokalt niveau, hvor løsninger for fjord og opland i højere grad sammentænkes. Læs mit indlæg på Altinget 10. december:

<https://www.altinget.dk/miljoe/artikel/seges-vores-fjorde-har-brug-for-lokale-indsatser>

Rapportér dette

Udgivet af

Flemming Gertz

Chefkonsulent hos SEGES

Udgivet • 6md

9 artikler

Følger

[#nyvandforvaltning](#)

Synes godt om

Kommenter

Del

☐ 23 ·

1 kommentar

Reaktioner

1 kommentar

Mest relevante

Tilføj en kommentar ...

6md

Jørgen Rasmussen •2.
Direktør

Det kunne jo godt være at man skulle se på om der er andre årsager end landbrugets påståede udledning. !!!

lemming Gertz
hefkonsulent hos SEGES